

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. kesäkuuta 2022
(OR. fr, en)

9767/22

ECOFIN 556
UEM 160
SOC 351
EMPL 233
COMPET 454
ENV 555
EDUC 224
RECH 347
ENER 263
JAI 818
GENDER 96
ANTIDISCRIM 76
JEUN 107
SAN 352

ILMOITUS

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 9420/22 - COM(2022) 601 final

Asia: Suositus: NEUVOSTON SUOSITUS Itävallan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2022) 601 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ...,

Itävallan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241², jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitetään kesäkuussa 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon 7 päivänä toukokuuta 2021 allekirjoitettu Porton sosiaalinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävä kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011³ perusteella varoituskoneistia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Itävalta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi lisäksi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen⁴, jäljempänä 'euroalueen talouspolitiikkaa koskeva vuoden 2022 suositus', 5 päivänä huhtikuuta 2022 ja yhteisen työllisyysraportin 14 päivänä maaliskuuta 2022.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt muun muassa energian, elintarvikkeiden ja raaka-aineiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisen raskaasti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä tai vaarassa joutua energiaköyhyyteen, sekä yrityksiin, jotka ovat kaikkein haavoittuvimpia energian hintojen nousulle. Unioniin on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutuneet taloudelliset vaikutukset ovat kohdistuneet jäsenvaltioihin epäsymmetrisesti. Neuvoston direktiivi 2001/55/EY⁵ otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/382⁶. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti unionissa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita.

⁵ Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukottaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjausjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksytyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kokonaisuudessaan tai merkittävältä osin kohdistuvat vuosien 2019 ja 2020 talouspolitiikan eurooppalaisilla ohjausjaksoilla annettuihin maakohtaisiin suosituksiin. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden muiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu tällaisen tarkistetun, päivitetyn tai muutetun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.
- (5) Vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa "Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet", että päätös yleisen poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkömyien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023.

- (6) Itävallan vuoden 2021 vakausohjelmasta 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen⁷ mukaisesti finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan tällä hetkellä muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, ja joissa ei ole mukana covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) mutta joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot, suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun⁸. Sen arvioimiseksi, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän ja digitaalisen siirtymän kanssa, huomiota kiinnitetään finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmin myös kansallisesti rahoitettujen⁹ juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Itävallan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 93).

⁸ Tässä suosituksessa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission kevään 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

⁹ Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla eikä muilla unionin varoilla.

- (7) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023, jäljempänä 'finanssipoliittinen ohjaus', ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipolitiikan kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipolitiikan kokonaisviritykseen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio ilmoitti, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltiokohtaisesti ja niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään toukokuun 2022 lopussa esittämässään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa.
- (8) Vuotta 2023 koskevissa finanssipoliittisissa suosituksissa otetaan finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä komission vuoden 2022 talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävä heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hintojen nousun vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipolitiikan on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, mukaan lukien puolustus- ja turvallisuusalan haasteisiin, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan, ja sitä on eriytettävä jäsenvaltioittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.

- (9) Itävalta toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä¹⁰. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytty komission päätös siitä, että Itävalta on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.
- (10) Itävalta toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa ja vakausohjelmansa 27 päivänä huhtikuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Itävallan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

¹⁰ ST 10159/2021, ST 10159/2021 ADD 1 ja ST 10159/2021 COR 1.

- (11) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Itävaltaa koskevan vuoden 2022 maaraportin. Siinä arvioitiin Itävallan edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Itävalta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraportissa arvioitiin myös Itävallan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.
- (12) Komissio antoi 23 päivänä toukokuuta 2022 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsiteltiin Itävallan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2021 sen julkisen talouden alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen, jäljempänä 'BKT', ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu. Maaliskuun 2 päivänä 2022 annetun tiedonannon mukaisesti komissio ei ehdottanut uusien liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen aloittamista keväällä 2022 ja arvioi uudelleen kyseisten menettelyjen mahdollista aloittamista syksyllä 2022.

- (13) Neuvosto suositti 20 päivänä heinäkuuta 2020 antamassaan suosituksessa¹¹, että Itävalta toteuttaisi vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Itävalta harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Vuonna 2021 Itävallan julkisen talouden alijäämä supistui Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 5,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 8,0 prosenttia. Itävallan finanssipoliittiset toimet tukivat talouden elpymistä vuonna 2021, ja väliaikaiset hätätoimenpiteet vähenivät vuosien 2020 ja 2021 välillä 4,8 prosentista 4,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Itävallan vuonna 2021 toteuttamat toimenpiteet olivat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset toimenpiteet, jotka eivät olleet väliaikaisia tai joiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä, koostuivat pääasiassa kotitalouksille ja yritykselle ekososiaalisen verouudistuksen välityksellä myönnettyistä huomattavista verohelpotuksista. Julkisen talouden velka supistui vuonna 2021 Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 82,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 83,3 prosenttia.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Itävallan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 129).

- (14) Vuoden 2022 vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 3,9 prosenttia vuonna 2022 ja 2,0 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on 3,9 prosenttia vuonna 2022 ja 1,9 prosenttia vuonna 2023. Hallitus ennakoi vuoden 2022 vakausohjelmassaan julkisen talouden nimellisen alijäämän supistuvan 3,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuonna 2022 supistuminen johtuu pääasiassa talouden toimeliaisuuden voimakkaasta kasvusta ja useimpien hätätoimenpiteiden lakkaamisesta. Ellei olisi toteutettu muita toimenpiteitä, kuten korkeisiin energian hintoihin liittyviä toimenpiteitä, alijäämä olisi supistunut vielä enemmän. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 vakausohjelman mukaan supistuvan 80,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 77,1 prosenttiin vuonna 2023. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 3,1 prosenttia vuonna 2022 ja 1,5 prosenttia vuonna 2023. Tämä vastaa vuoden 2022 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Komission kevään 2022 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on samankaltainen, 80,0 prosenttia vuonna 2022 ja 77,5 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan keskipitkän aikavälin (keskimäärin 10 vuoden) potentiaalisen tuotannon kasvun arvioidaan olevan 1,2 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Itävallan talouden potentiaalista kasvua.

- (15) Hallitus on vuonna 2022 luopunut suurimmasta osasta covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätoimenpiteiden ennakoitaan supistuvan 1,1 prosenttiin vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat suhteessa BKT:hen 0,4 prosenttia vuonna 2022 ja 0,2 prosenttia vuonna 2023.¹² Kyseiset toimenpiteet koostuvat pääasiassa sosiaalisista tulonsiirroista köyhemmille kotitalouksille, energiankulutuksen välillisten verojen leikkauksista ja henkilökohtaisiin tuloveroihin liittyvistä väliaikaisista helpotuksista työmatkaliikenteen käyttäjien hyväksi. Toimenpiteet on ilmoitettu väliaikaisiksi. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä voitaisiin jatkaa. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat vuonna 2022 0,3 prosenttia ja vuonna 2023 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen.¹³
- (16) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021 antamassaan suosituksessa, että Itävalta varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja. Neuvosto suositti myös, että Itävalta harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä, ja samalla lisätä investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi.

¹² Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹³ Ukrainasta unioniin pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta unioniin paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

(17) Komission kevään 2022 talousennusteen ja Itävallan vuoden 2022 vakausohjelmaan sisältyvien tietojen perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoitaan vuonna 2022 olevan neuvoston suosituksen mukaisesti elvyttävä $-1,2$ prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁴. Itävalta aikoo jatkaa elpymisen tukemista hyödyntämällä elpymis- ja palautumistukivälinettä lisäinvestointien rahoittamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan vuonna 2022 $0,1$ prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2021 verrattuna. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on $0,3$ prosenttiyksikköä vuonna 2022¹⁵. Sen vuoksi Itävalta suunnittelee jatkavansa kansallisesti rahoitettuja investointeja neuvoston suosituksen mukaisesti. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoitaan vuonna 2022 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen elvyttävä vaikutus, joka on $0,5$ prosenttiyksikköä. Tässä ovat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden lisävaikutus ($0,4$ % suhteessa BKT:hen) sekä kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille ($0,3$ % suhteessa BKT:hen).

¹⁴ Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää).

¹⁵ Muilla kansallisesti rahoitettavilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on $0,4$ prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu pääasiassa strategisen kaasuvarannon perustamisesta, kuten myös vuoden 2022 vakausohjelmassa esitetään.

- (18) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana.¹⁶ Itävallan ennakoidaan jatkavan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttöä vuonna 2023 elpymistä tukevien lisäinvestointien rahoittamiseen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan pysyvän vuoteen verrattuna 2022 vakaana. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä vuonna 2023.¹⁷ Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoidaan vuonna 2023 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen pitkälti neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä. Tässä ovat mukana energian hintojen nousun vuoksi toteutettujen toimenpiteiden asteittaisen päättymisen vaikutus (0,2 % suhteessa BKT:hen) sekä lisäkustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen).
- (19) Vuoden 2022 vakausohjelmassa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan asteittain 0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 0,3 prosenttiin vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan siten pysyvän vuodesta 2023 lähtien alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden loppuun saakka. Näissä ennusteissa julkisten menojen oletetaan supistuvan tällä aikavälillä (BKT:hen suhteutettuna 50,4 % vuonna 2023, 49,6 % vuonna 2024 ja 49,4 % vuonna 2025). Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 vakausohjelman mukaan vuoteen 2025 mennessä supistuvan suhteessa BKT:hen, 74,5 prosenttiin vuonna 2024 ja 72,1 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä keskisuurilta.

¹⁶ Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää).

¹⁷ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

- (20) Itävallan julkisen talouden kestävyyskohdistuu keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä keskisuuria riskejä, jotka johtuvat pääasiassa väestön ikääntymisestä aiheutuvista julkisen talouden paineista. Työikäisen väestön (20–64-vuotiaat) ja ikääntyneiden välisen suhteen odotetaan pienenevän kolmesta työntekijästä noin kahteen työntekijään kutakin yli 65-vuotiasta kohti seuraavien 50 vuoden aikana. Komission julkaisemassa vuoden 2021 ikääntymisraportissa esitetyn ikääntymistyöryhmän riskiskenaarion mukaan pitkäaikaishoidon julkisten menojen odotetaan kasvavan kaiken kaikkiaan 1,8 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2019 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2030. Väestörakenteen muutoksen lisäksi korkeaan ikään liittyvistä sairauksista johtuvan intensiivisemmän hoidon tarpeen odotetaan osaltaan lisäävän pitkäaikaishoidon kustannuksia. Pitkäaikaishoitojärjestelmän kattavasta uudistuksesta on ilmoitettu, mutta sitä ei ole vielä toteutettu. Tähän mennessä asiaa käsittelevä työryhmä on tiivistänyt julkisen kuulemisen tärkeimmät tulokset. Työryhmän raportin mukaan uudistuksen yhtenä painopisteenä on järjestelmän koordinoitun valvonnan käyttöönotto. Tähän sisältyy selkeä vastuunjako hallinnon eri tasoilla sekä varojen alkuperää ja käyttöä koskeva avoimuus.
- (21) Itävallan fiskaaliselle federalismille on ominaista, että meno- ja veronkantovastuiden välillä on merkittävä epäsuhta valtiotasoa alemmilla tasoilla. Sen sijaan, että sovellettaisiin verotuksellista autonomiaa, valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarat kootaan monimutkaisella veronjakojärjestelmällä ja hallintotasojen välisillä tulonsiirroilla. Tämä heikentää julkisen talouden läpinäkyvyyttä ja poliittista vastuuta ja tarjoaa niukasti kannustimia julkisen varainkäytön tehostamiselle. Koska uudistustarve on edelleen olemassa, sitä olisi käsiteltävä seuraavasta hallintotasojen välistä taloudellista tasausta koskevasta laista käytävissä neuvotteluissa, joiden odotetaan alkavan joulukuussa 2022. Julkisten menojen vaikuttavuutta ja tehokkuutta voidaan parantaa kansallisen julkisen talouden kehityksen uudistamisen lisäksi hyödyntämällä paremmin menojen uudelleenarviointeja, sillä niiden avulla voidaan tarkastella määrärahojen kohdentamista suhteessa poliittisiin painopisteisiin.

(22) Itävallan verojärjestelmän oikeudenmukaisuutta ja kasvuystävällisyyttä on edelleen mahdollista parantaa. Verojärjestelmälle on ominaista työhön kohdistuva suuri verorasitus, joka johtuu työnantajamaksuista ja sosiaaliturvamaksuista. Sosiaaliturvamaksuista vastaavat sekä työntekijät että työnantajat. Tämä hankaloittaa työpaikkojen luomista. Korkeat marginaaliveroasteet vähentävät ihmisten työntekohalukkuutta erityisesti tulojakauman alapäässä ja perheiden toissijaisten tulonsaajien osalta. Äskettäin hyväksytty ekososiaalinen verouudistus on askel oikeaan suuntaan, ja hiilidioksidin hinnan käyttöönotto aloilla, jotka eivät kuulu päästökauppajärjestelmän piiriin, on tärkeä Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluva hanke. Rakenteellisia haasteita on kuitenkin edelleen. Työpaikkojen luomista ja työvoiman tarjontaa, erityisesti pienituloisten henkilöiden osalta, on mahdollista tehostaa vähentämällä edelleen välillisiä työvoimakustannuksia. Tarvittavan julkisen talouden liikkumavaran luomisessa ja verojärjestelmän oikeudenmukaisuuden parantamisessa voisi auttaa kasvua tehokkaammin edistävän verotuksen parempi hyödyntäminen.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa 31 päivään elokuuta 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Itävallalle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu elpymis- ja palautumissuunnitelman hyväksymispäivään mennessä. Suunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä pyritään noudattamaan merkittävää osaa viime vuosina talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetuista maakohtaisista suosituksista. Verojärjestelmään suunnitellut muutokset auttavat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä samalla kun niiden yhteydessä siirretään verotuksen painopistettä pois työn verottamisesta ja otetaan huomioon ekologiset ja sosiaaliset näkökohdat. Laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen saatavuuden paraneminen saattaa edistää naisten osallistumista työmarkkinoille. Lisäksi suunnitelmassa vastataan osittain sukupuolten väliseen eläke-eroon liittyviin haasteisiin, jotka on tunnustettu jo pitkään. Vihreää siirtymää edistetään investoimalla i) energiatehokkuuteen, ii) uusiutuviin energialähteisiin, iii) teollisuuden hiilestä irtautumiseen, iv) biologiseen monimuotoisuuteen ja v) kiertotalouteen. Investointeihin liittyy uudistuksia, kuten uusiutuvia energialähteitä koskevan tukikehyksen uudistaminen ja öljylämmitysjärjestelmien asteittainen poistaminen käytöstä. Suunnitelma auttaa myös lisäämään merkittävästi yritysten digitaalisia valmiuksia. Yritysten hallinnollista rasiusta kevennetään keskitettyjen digitaalisten asiointipisteiden avulla.

(24) Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista on 58,7 prosenttia ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus 52,8 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Itävaltaa toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

- (25) Komissio hyväksyi 2 päivänä toukokuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1060¹⁸ säädetyt Itävallan kumppanuussopimuksen. Itävalta toimitti 21 päivänä lokakuuta 2021 kyseisessä asetuksessa tarkoitettua Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) ohjelmat, jotka komission yksiköt palauttivat huomautuksineen 4 päivänä tammikuuta 2022. Itävalta ei ole vielä toimittanut Euroopan sosiaalirahasto plussaa koskevaa ohjelmaansa. Itävallan on määrä ottaa vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinoitua, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden koheesiopolitiikan rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.
- (26) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla vastataan, Itävallalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät sen työmarkkinoihin. Covid-19-pandemian sosiaalisia vaikutuksia ovat rajoittaneet Itävallan vahva sosiaalisen suojelun järjestelmä ja laajat poliittiset toimenpiteet. Itävalta suoriutuu hyvin useimpien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ulottuvuuksien osalta, mutta sillä on edelleen joitakin haasteita. Näihin haasteisiin kuuluu erityisesti naisten, matalan osaamistason työntekijöiden, ikääntyneiden työntekijöiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden hyödyntämätön potentiaali. Tämä on erityisen ongelmallista ammattitaitoisen työvoiman puutteen vuoksi. Näiden ryhmien käyttämättömän potentiaalın hyödyntäminen voisi vähentää Itävallan työmarkkinoihin kohdistuvaa painetta.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

(27) Vaikka naisten työllisyysaste on selvästi unionin keskiarvoa korkeampi, naisten osa-aikatyö on Itävallassa toiseksi yleisintä unionissa. Vuonna 2021 itävaltalaisista naisista 49,9 prosenttia työskenteli osa-aikaisesti, kun unionin keskiarvo oli 28,3 prosenttia. Tämä tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia lisätä naisten kokoaikaista osallistumista työmarkkinoille. Äitien on vaikea osallistua aktiivisemmin työmarkkinoille, koska kohtuuhintaisten ja laadukkaiden lastenhoitopalvelujen tarjonta on rajallista. Vain 21,1 prosenttia alle kolmivuotiaista lapsista on virallisen lastenhoidon piirissä, mikä on unionin alhaisimpia osuuksia ja kaukana Eurooppa-neuvoston vuonna 2002 asettamasta Barcelonan tavoitteesta, jonka mukaan 33 prosenttia alle kolmivuotiaista lapsista olisi saatava virallisen lastenhoidon piiriin. Osa-aikatyön suuri osuus sekä naisten yliedustus matalapalkka-aloilla ovat tärkeimpiä tekijöitä, jotka vaikuttavat Itävallan suureen sukupuolten väliseen palkkaeroon ja suhteellisen suureen sukupuolten väliseen eläke-eroon. Covid-19-pandemia on entisestään lisännyt tätä sukupuoleen liittyvää eriarvoisuutta, sillä merkittävässä osassa naisista on sekä työ- että hoitovelvoitteita. Avainasemassa naisten työmarkkinapotentiaalin paremman hyödyntämisen varmistamisessa ovat laadukkaiden lastenhoitopalvelujen tarjonnan lisääminen tiukentamalla laatustandardeja, pidentämällä lastenhoitopalvelujen aukioloaikoja ja puuttamalla työaikojen pidentämistä estäviin tekijöihin (esimerkiksi parantamalla verokannustimia).

(28) Useat muita heikommassa asemassa olevat ryhmät, erityisesti matalan osaamistason ja ikääntyneet työntekijät sekä maahanmuuttajataustaiset työntekijät, voitaisiin integroida työmarkkinoille nykyistä paremmin. Lähes puolet Itävallan pitkäaikaistyöttömistä on suorittanut enintään ylemmän perusasteen koulutuksen (*Pflichtschule*).

Maahanmuuttajataustaisten henkilöiden osallistuminen työmarkkinoille on edelleen vähäistä; vuonna 2020 heidän työllisyysasteensa oli 12,7 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin syntyperäisten asukkaiden. Tämä on erityisen ongelmallista, koska Itävallassa lasten koulutustulokset, työmahdollisuudet ja tuleva tulotaso määräytyvät yleensä erityisen selvästi heidän vanhempiensa tilanteen mukaan. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä, joilla edistetään uudelleen- ja täydennyskoulutusta, vastataan näihin haasteisiin tukemalla matalan osaamistason työntekijöiden ja pitkäaikaistyöttömien koulutusta. Suunnitelluilla toimenpiteillä ei kuitenkaan ratkaista maahanmuuttajataustaisten henkilöiden ja matalan osaamistason työntekijöiden osallistumisongelmaa kaikilta osin. Lisäksi näiden ryhmien koulutustuloksia on parannettava paljon varhaisemmassa elämänvaiheessa. Uusia uudelleen- ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia tarvitaan edelleen kaikenikäisille työntekijöille.

- (29) Kasvavasta osaamisvajasta (*Fachkräftemangel*) on muodostumassa yhä suurempi haaste yrityksille, jotka tarvitsevat erittäin päteviä ammattilaisia, kuten tietotekniikan asiantuntijoita, sekä ammattitaitoisia työntekijöitä uusiutuvan energian nopeasti yleistyvää käyttöönottoa varten. Ammattitaitoisen työvoiman puutteen syyt ovat moninaiset, ja covid-19-pandemia on lisännyt niitä. Tätä työvoimapulaa voitaisiin helpottaa laajentamalla ulkomailta tulevien korkean osaamistason ammattilaisten mahdollisuuksia saada työpaikkoja, joita ei pystytä täyttämään Itävallan tai unionin työvoimalla. Tällä hetkellä käytössä olevat menettelyt aiheuttavat huomattavan hallinnollisen rasitteen yrityksille, jotka haluavat palkata työntekijöitä EU:n ulkopuolelta, mikä vaikeuttaa tarvittavien ulkomaisten osaajien houkuttelemista. Tämä haittaa tuottavuuden kasvua erityisesti palvelualalla ja ennen kaikkea tietotekniikka-alalla. Itävallassa käytössä olevan EU:n ulkopuolisista maista tulevaa ammattitaitoista työvoimaa koskevan nopeutetun järjestelmän (*Rot-Weiß-Rot-Karte*) uudistukset vuosina 2019 ja 2020 eivät ole osoittautuneet tehokkaiksi kokonaihaasteeseen vastaamisessa. Sen vuoksi voitaisiin toteuttaa lisätoimenpiteitä, jotta yritysten olisi helpompi palkata ammattitaitoista työvoimaa ulkomailta. Niiden yhteydessä olisi nopeutettava menettelyjä ja kohdennettava ne tarkemmin yritysten yksilöllisiin tarpeisiin.
- (30) Komission unionin valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles'n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti ehdottaman REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten komissio aikoo määrittää vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja unionin tason hankkeet, investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.

(31) Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan alkunsa saaneet geopoliittiset tapahtumat ovat tuoneet ilmi Itävallan energiahuoltovarmuuteen kohdistuvia riskejä. Itävalta on erittäin riippuvainen Venäjältä tuotavasta kaasusta. Vuonna 2020 noin 80 prosenttia kaasun kokonaistuonnista Itävaltaan oli peräisin Venäjältä, kun unionin keskiarvo oli 44 prosenttia. Lisäksi kaasun osuus energian kysynnästä on Itävallassa huomattava (22,7 % eli hieman alle unionin keskiarvon, joka on 24,4 %), mistä suurin osa käytetään teolliseen kulutukseen ja lämmitykseen. Itävalta on kuitenkin vähemmän riippuvainen Venäjältä tuotavasta öljystä (10 % sen raakaöljystä on peräisin Venäjältä, mikä on huomattavasti vähemmän kuin unionin keskiarvo, 26 %).¹⁹ Jotta riippuvuutta Venäjän kaasusta voidaan vähentää, avainasemassa ovat energiahuollon monipuolistaminen sekä muiden jäsenvaltioiden kanssa jo ennestään kattavan yhteenliitettävyyden joustavuuden ja vastakkaisvirtauskapasiteetin lisääminen. Kaasuun liittyvissä uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan kuitenkin ottamaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Venäjän kaasusta riippuvuuden vähentämiseen kuuluu myös investoiminen uusiutuvien kaasujen (kuten uusiutuvan vedyn ja kestävä biometaanin) tuotantoon, mikä mahdollistaa maakaasun korvaamisen erityisesti aloilla ja alueilla, jotka ovat altteimpia toimitushäiriöille. Lisäksi täydentäviä uusiutuvia energialähteitä, kuten geotermistä energiaa, ei edelleenkään käytetä riittävästi, ja niitä voitaisiin tutkia tarkemmin.

¹⁹ Eurostat (2020), Venäjän tuonnin osuus maakaasun ja raakaöljyn kokonaistuonnista. EU27:n keskiarvo perustuu EU27:n ulkopuolelta tulevaan tuontiin. Itävalta lopetti maaliskuussa 2022 raakaöljyn tuonnin Venäjältä.

(32) Vuonna 2020 uusiutuvien energialähteiden osuus energian loppukulutuksesta Itävallassa oli 37 prosenttia, mikä ylittää kyseiselle vuodelle asetetun 34 prosentin tavoitteen. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvä uusiutuvien energialähteiden tuen uudistus vuonna 2021 on luonut tarvittavat puitteet uusiutuvan energian osuuden lisäämiseksi sähkönkulutuksessa. Uudistuksella mahdollistetaan uusiutuvista energialähteistä peräisin oleva 27 terawattitunnin vuotuinen sähköntuotannon lisäkapasiteetti vuoteen 2030 mennessä, millä edistetään 100 prosentin tavoitteen saavuttamista vuoteen 2030 mennessä (osuus oli 81 % vuonna 2020). Uusiutuviin energialähteisiin tehtäviä investointeja vaikeuttavat kuitenkin pitkälliset maankäytön suunnittelu- ja lupamenettelyt, jotka johtuvat osittain myös monimutkaisesta toimivallan jaosta liittovaltion ja aluehallinnon tasojen välillä sekä hallinnon henkilöstöongelmista. Uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon suunniteltua laajentamista varten Itävalta voisi harkita verkkoinfrastruktuuriin (kuten varastointiin, jakeluun ja siirtoon) tehtävien investointien merkittävää lisäämistä ja kyseisen infrastruktuurin ripeän käyttöönoton varmistamista. Riippuvuutta fossiilisista polttoaineista vähentää energiatehokkuuden tavoitetason nostaminen rakennusalailla ja teollisuudessa. Itävallan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiassa asetetaan selkeät välitavoitteet vuodeksi 2050 ja pyritään saattamaan 80 prosenttia maan rakennuskannasta hiilivapaaksi. Sen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaan asteittaista luopumista fossiilisia polttoaineita käyttävistä kattiloista rakennusalailla vauhditetaan ja ne korvataan uusiutuviin energialähteisiin perustuvalla lämmitysteknologialla tai kaukolämmöllä. Itävallan vuodeksi 2030 asettamien energiatehokkuustavoitteiden tavoitetaso on kuitenkin alhainen, ja se voisi nopeuttaa investointeja rakennusten pitkälle meneviin perusparannuksiin, fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen uusiutuviin energialähteisiin perustuvalla lämmityksellä ja energian kulutuksen parempaan hallintaan digitalisoinnin (kuten älymittareiden ja -termostaattien) avulla. Samaan aikaan kaasun kysyntää voitaisiin vähentää ja yrityksiä suojata hintojen vaihtelulta toteuttamalla lisätoimia teollisuuden prosessien hiilestä irrottamiseksi, myös uusiutuvien kaasujen avulla. Itävallan on tarpeen edelleen nostaa tavoitetasoa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämisessä 55-valmiustavoitteita vastaavasti.

- (33) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Itävalta voi kuitenkin hyödyntää koheesipolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismeja siirtymisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Itävalta voi hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057²⁰ perustettua Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistaakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- (34) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto²¹ ilmenee suosituksesta 1.
- (35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia noudattaakseen euroaluetta koskevassa vuoden 2022 suosituksessa esitettyjä suosituksia. Itävallan osalta tämä ilmenee erityisesti suosituksista 1, 2 ja 3,

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Itävalta toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. varmistaa vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille; on valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa; lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla; harjoittaa vuoden 2023 jälkeen finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä; varmistaa pitkäaikaishoitajärjestelmän riittävyyden ja kestävyuden julkisen talouden kannalta; yksinkertaistaa ja järjestelee eri hallintotasojen välisiä rahoitussuhteita ja -vastuita ja sovittaa yhteen rahoitus- ja varainkäyttövastuut; parantaa veroyhdistelmää osallistavan ja kestävä kasvun tukemiseksi;
2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 13 päivänä heinäkuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; saattaa nopeasti päätökseen komission kanssa käytävät neuvottelut vuosien 2021–2027 koheesipolitiikan ohjelma-asiakirjoista, jotta niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;
3. edistää naisten osallistumista työmarkkinoille muun muassa lisäämällä laadukkaita lastenhoitopalveluja ja parantaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien työmarkkinatuloksia;

4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia nopeuttamalla uusiutuvan energian ja tarvittavan infrastruktuurin käyttöönottoa erityisesti suunnittelun yksinkertaistamisen ja lupamenettelyjen sujuvoittamisen välityksellä, parantamalla energiatehokkuutta erityisesti teollisuudessa ja rakennusosalalla, monipuolistamalla energiahuoltoa sekä lisäämällä joustavuutta ja siirtoverkkojen vastakkaisvirtauskapasiteettia.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja